

SATAKUNNAN TILANNE -JA KEHITYSKUVA

SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta

1 VÄESTÖNKEHITYS

Väkiluvun kehitys Satakunnassa on ollut pitkällä aikavälillä laskeva. Nettomaahanmuutto Satakunnassa oli kuitenkin vuonna 2023 ennätysuuri, lähes 1 700 henkeä. Tämä pienensi väestön vähenemää huomattavasti verrattuna edellisiin vuosiin sekä korjasi negatiivista nettosyntyvyyttä.

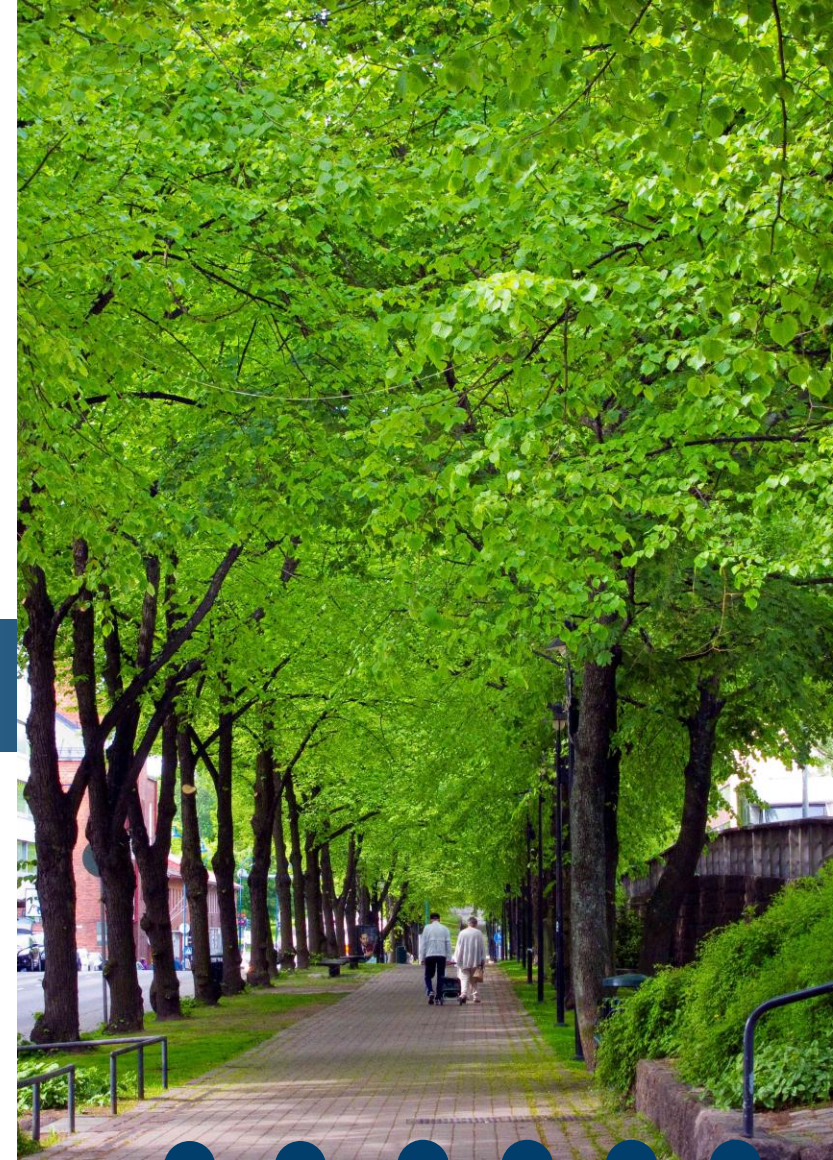
Satakuntalaisia oli v. 2023 lopussa **211 740**

- Ulkomaan kansalaisia 4,3 % (9 126), koko maa keskimäärin 6,7 %.
- Vieraskielisiä 5,2 % satakuntalaisista, koko maassa 10 % (2023).
- Porissa ja Raumalla on v. 2023 ja 2024 ollut **muuttovoittoa** pääosin maahanmuuttoon perustuen (2023: Pori 531 hlöä, Rauma 399 hlöä).
- Pitkällä aikavälillä, vuoteen 2045 mennessä (ennuste v. 2024), Satakunnan väkiluvun lasku jatkuu, mutta **loivenee 2030-luvulla**.
- Seutukuntien väliset erot väestön kehityksessä ovat suuret.

Satakunnan ikärakenne on maan keskiarvoa iäkkäämpi, yli 65-vuotiaiden osuus on yli viisi prosenttiyksikköä valtakunnan keskitasoa korkeampi (v. 2023).

Väestöllinen huoltosuhde **73,4**
(koko maa 61,9) v. 2023.

Taloudellinen huoltosuhde **150,8**
(koko maa 132,8) v. 2023.

1 VÄESTÖNKEHITYS

- **Väestöllinen ja taloudellinen huoltosuhde** jatkavat heikkenemistään. Maakunnan vetovoiman ja tuottavuuden kohentamisen sekä palvelurakenteista huolehtimisen on jatkuttava.
- Väestön ikärakenteen kehitys kärjistää **osaajapulaa** pitkällä aikavälillä.
- Väestömäärän voimakkaan vähenemisen, kasvavan työvoimapulan ja työikäisen väestön vähenemisen vuoksi Satakunnan kannalta on erittäin tärkeää, että se onnistuu vahvistamaan alueen veto- ja pitovoimaa myös kansainvälisten osaajien ja **työ- ja koulutusperäisten maahanmuuttajien** näkökulmasta.

** Satakunnan kansainvälisen osaamisen sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton työohjelma (2024)*

KESTÄVÄ ELINVOIMA JA INVESTOINNIT

Satakunnan teollisuuden rakenne on monipuolinen, mikä antaa suojaa suhdanne-, yritys- ja toimialakohtaisille vaihteluille.

- Teollisuuden toimialarakenne on maakunnista 6. monipuolisin (v. 22).
- Tuottavuus on Satakunnassa hieman alle maan keskitason.
- Satakunta tuottaa 7,4 % Suomen viennin arvosta (2023).
- Satakunta on maamme suurin sähköntuottaja, noin 40 % koko Suomen tarpeesta.
- Saavutettavuus ja logistiikan toimivuus tärkeitä elinkeinoelämälle, asumiselle, mutta myös varuskuntien toimintakyvylle. Sotilaallisen liikkuvuuden kehittäminen ja varmistaminen Satakunnassa on koko maalle tärkeää. (Valtatiet 2, 8, ja 12, rataverkko, satamat)

Turvallisuus ja huoltovarmuus keskeisiä vientivetoisessa ja teollisuuden rakenteeltaan monipuolisessa maakunnassa, jolla on keskeinen logistinen ja puolustuspoliittinen sijainti Itämerellä.

Suomi kytkeytyy Satakunnan turvallisuusrannikon satamien ja meriliikenteen kautta länteen ja Eurooppaan.

2 KESTÄVÄ ELINVOIMA JA INVESTOINNIT

EU:n puhdas siirtymä on nähtävissä Satakunnassa ennätysellisinä investointisuunnitelmina

Satakunnassa on esim. Elinkeinoelämän Keskusliiton (EK) joulukuun 2024 tilastojen mukaan maakunnista eniten puhtaan siirtymän investointeja suunnitteilla **(yli 35 mrd.€)**

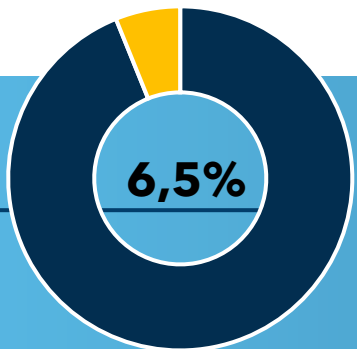
- Vuosien 2010-2022 välillä investointien kasvu jalostuksessa oli Satakunnassa +120 %, koko maassa keskimäärin +61 %.
- Puhtaan kasvun teemat Satakunnassa: energiaratkaisut, kiertotalous, akku- ja teknologiametallit sekä vihreä vetytalous (*Satakunnan vetytalouden tiekartta)

Satakunnan osaamis- ja innovaatioklusterit SATAKUNNAN ÄLYKÄS ERIKOISTUMINEN 2021-2027

- **Satakunnan osuus maamme t&k-toiminnan menoista on pieni (0,9 %)**
- **T&k-menot 373 €/hlö ovat murto-osa maan keskiarvosta 1 506 €/hlö (2023)**
- **T&k-menojen suhde BKT:hen oli Satakunnassa 0,9 %, Suomessa 3,0 % (2021).**
 - Koko maan julkisen ja korkeakoulusektorin t&k –toiminnan menoista Satakunnan osuus on 0,8 %.
 - Koko maan yritysten t&k-toiminnan menoista Satakunnan osuus on 1,0 %.
 - Seutukunnittain t&k-menot henkeä kohden olivat (2023): Porin seutukunta 327 €, Rauman seutukunta 543 €, Pohjois-Satakunta 80 €.

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä on Satakunnassa merkittävästi maan keskiarvoa alempi (koko maa 11,2 %, Satakunta 6,5 %, v. 2023).

- Vuoden 2023 ennakkotietojen mukaan **BKT:n reaalin kasvu oli Satakunnassa 7,5 %**, kun koko maassa BKT laski 0,5 %.
 - *Satakunnassa taustalla vaikuttaa teollisuuden vahva nousu.*
- **Jalostuksen (teollisuus, energia ja rakentaminen) arvonlisäys per capita** vuonna 2023 (ennakkotieto) on Satakunnassa toiseksi korkein 19 maakunnasta.
 - *Tämä kuvaa Satakunnan vahvaa kykyä tuottaa korkean jalostusarvon tuotteita, joita menee runsaasti myös vientiin. Siten Satakunta on kokoaan suurempi hyvinvoinnin tuottaja Suomessa.*

Työttömyys on noussut lähes kaikissa pääammattiryhmissä

- Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,8 % (9/2024).
- Satakunnassa oli syyskuun -24 lopussa **9 410 työtöntä työnhakijaa, mikä on 910 henkeä (10,7 %) enemmän kuin vuotta aikaisemmin.**

KESTÄVÄ ELINVOIMA JA INVESTOINNIT

- Valmius **puhtaan siirtymän hankkeiden** toteuttamiselle on Satakunnassa hyvällä tasolla.
- Satakunnassa on vahvoja teollisuuden keskittymiä, joiden olemassa olevat ekosysteemit tarjoavat infraa, yrityksiä ja arvoketjuja puhtaan siirtymän investoinneille.
- Satakunnassa on **biotalouden arvoketjuille** kilpailukykyinen toimintaympäristö (elintarvike, metsä, meri)
- Satakunnan **yliopisto- ja korkeakoulutusta sekä jatkuvaa oppimista** tulee edistää maakunnan osaamis- ja innovaatiokeskittymien vahvistamiseksi.
- Kansallisen vaikuttavuuden kannalta on merkittävää, että maakunnassa on ammatillisen ja korkeakoulutuksen lisäksi kattavasti myös akateemisia **tutkimus- ja koulutusmahdollisuuksia sekä valtion tiedelaitoksia ja tutkimusorganisaatioita.**
- **Toisen asteen ammatillisen koulutuksen** leikkausten vaikutukset kohdistuvat nuorisoikäluokan valmiuksiin työelämässä.
- Geopoliittisten muutosten myötä **Satakunnan satamien ja satamayhteyksien merkitys** kasvaa edelleen koko Suomen huoltovarmuuden ja elinvoiman näkökulmasta.
- Satakunnan vientiteollisuuden kilpailukyvyyn ylläpitäminen ja vahvistaminen edellyttää myös **kansallisia t&k-panoksia.**
- Kuljetusten tehostamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi maakunnan alueen **valtateiden 2 ja 8 suunnittelu- ja toteuttamispaketit ovat välttämättömiä.**
- Maakunnallisen ja kansallisen yhteistyön vahvistaminen **kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden ylläpitämiseksi** ja turvallisuusriskien ennakointikyvykkyyden vahvistamiseksi on keskeistä.

3

HYVINVOIVA VÄESTÖ JA YHTEISÖT

Satakunnassa on viihtyisiä asuin- ja elinympäristöjä, merellisyyttä sekä monipuolisia luonnon- ja kulttuuriympäristöjä. Kulttuurilla, liikunta- ja vapaa-ajan palveluilla, aktiivisilla yhteisöillä, lähiluonnolla ja ympäristön tilalla on merkittävä rooli satakuntalaisten hyvinvoinnin lähteenä.

- **Väestön terveys ja hyvinvointi on maan keskitasoa heikompaa monen indikaattorin osalta.** Satakunnan ikävakioiden sairastavuusindeksi on korkeampi kuin koko maassa keskimäärin (2022). Maakunnan kunnissa sairastavuusindeksi vaihtelee (vaihteluväli 87-126).
- **Työkyvyttömyyseläkkeellä** 16–64-vuotiaista oli 6,5 %, koko maassa 5,2 % (2023).
- **Satakunnan väestön käytettävissä olevien tulojen jakauma eli taloudellisen hyvinvoinnin jakautuminen on hieman maan keskiarvoa tasaisempi**, sitä kuvaava Gini-kerroin on Satakunnassa matalampi, Satakunta 26,4, koko maa 28,6 (2021)

Satakuntalaisten hyvinvoinnissa on huolenaiheita (Satakunnan hyvinvointikertomus 2024)

- Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky, ylipaino, ahdistuneisuus, syrjäytymisriskissä olevat
- Terveytensä keskinkertaiseksi tai sitä huonommaksi kokevia aikuisia on enemmän kuin koko maassa.
- Ikääntyneiden arjen toimintakyky heikompaa ja itsestä huolehtimisessa vähintään suuria vaikeuksia ja turvattomuuden tunnetta kokevien osuus 75 vuotta täyttäneistä maan keskiarvoa suurempi (2022.)

3

HYVINVOIVA VÄESTÖ JA YHTEISÖT

- **Hyvinvoinnin edistäminen** edellyttää laaja-alaista kumppanuutta ja yhteistyötä maakunnan eri toimijoiden kesken.
- Hyvinvointialueen **palveluverkkoratkaisut** vaikuttavat väestön hyvinvointiin alueellisesti ja väestöryhmittäin.
- **Hoivaköyhyyden** vähentäminen edellyttää monipuolisia toimenpiteitä.
- **Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton** myötä kotoutumista tulee edistää ja maahanmuuttajien tarpeet huomioida eri palveluissa.
- **Yhteisöllisyyden ja osallisuuden** vahvistaminen lisää koettua hyvinvointia ja osaltaan luovat alueille pito- ja vetovoimaa.
- **Turvallisuuden edistäminen ja turvallisuussuunnittelu** on hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä keskeistä ja mahdollistaa riskeihin tarttumisen ennaltaehkäisevästi. Tämä edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä viranomaisten välillä ja järjestötyön mahdollisuuksien tunnistamista.

4

VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ JA MONIMUOTOINEN LUONTO

- Satakunnan kokonaispäästöjä on saatu Hinku-laskennan mukaan vähennettyä **42,5 %** ja asukaskohtaisia päästöjä **37 %** vuosien **2007–2022** välillä. (koko Suomessa vähenemä kokonaispäästöissä 37,3 %).
- Suomen merkittävin tulvariskialue sijaitsee **Porissa** (Kokemäenjoki)
- Satakunnan rannikkovesien (Selkämeri) ekologinen tila vuonna on pääosin tyydyttävä tai välttävä (2019)
Sisävesistöjen tilanne Satakunnassa on koko Suomeen verrattuna heikko. Säskylän Pyhäjärven ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi. Pintavesien tilaa heikentää pääasiassa vesien rehevöityminen, joka johtuu liiallisesta ravinnekuormituksesta.
- Metsäiset ympäristöt muodostavat yhdessä suo- ja kosteikkoalueiden kanssa **rungon Satakunnan ekologiselle verkostolle**. Satakunnan maa-alueista noin 68 % on metsää, josta suurin osa (noin 90 %) on puuntuotannossa.

- Satakunnassa on 4 kansallispuistoa ja Unesco:n GeoPark-alue.
- Porin saaristo on arvioitu luontoarvoiltaan yhdeksi viidestä luonnon monimuotoisuudelle tärkeimmistä alueista Suomessa.
- Satakunnassa sijaitsee 83 valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä
- 6 valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta ja 2 Unescon kulttuuriperintökohdetta.

VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ JA MONIMUOTOINEN LUONTO

- Satakuntaan suunnitellut **puhtaan siirtymän hankkeet** tulevat vaikuttamaan päästökehitykseen suotuisasti.
- **Ilmastotyö kunnissa** jatkuu investointien ja uusien toimintatapojen kautta. Tavoitteena on saavuttaa *HINKU-maakunnan* kriteerit
- **Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen ja sopeutuminen** edellyttävät laajapohjaisia toimia, yhteisvaikutusten arviointia sekä viranomaisyhteistyön vahvistamista. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen korostaa myös luonnon monimuotoisuuden, ekologisen verkoston (viherverkoston) ja ekologisten yhteyksien kehittämisen tarpeellisuutta.
- **Varautuminen** sää- ja vesiolojen muutoksiin sekä ääri-ilmiöihin on yhä tärkeämpää.
- **Selkämeren sekä sisävesistöjen tilan parantaminen** edellyttää kuormituksen vähentämiseen tähtäävää toimintaa valuma-alueilla
- **Liikenteen päästöjä** voidaan pienentää esim. raidekuljetusten määrää lisäämällä sekä **ratayhteyksiä** kehittämällä (mm. Rauma-Tre ja Pori-Parkano).

NOSTOJA SATAKUNNAN TILANNE- JA KEHITYSKUVASTA

VÄESTÖ

Hyvinvoinnin edistäminen sekä palvelurakenteista huolehtiminen

Satakunnan yliopisto- ja korkeakoulutuksen sekä jatkuvan oppimisen edistäminen

Osaavan työvoiman riittävyden varmistaminen sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistäminen

Maakunnan veto- ja pitovoiman vahvistaminen

LUONTO

Moni-
muotoisuus

Riskeihin
varautumien

ELINKEINOELÄMÄ

T&K-toiminnan tason nostaminen ja tuottavuuden lisääminen

Kestävän kehityksen sekä puhtaan siirtymän mahdollistaminen ja toteuttaminen

Uudistuva teollisuus, digitalisaatio, tekoäly

Energiakeskittymän vahvistaminen

KANSAINVÄLISYYS

KOKONAISTURVALLISUUS JA HUOLTOVARMUUS

ILMASTONMUUTOS